

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік . . . 10 зр. (20 кор.)
на пів року . . . 5 зр. (10 кор.)
на чверть року . . . 2-50 зр. (5 кор.)
на місяць . . . 85 кр. (1 к. 70 с.)

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків
Поодинокое число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

»Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.« — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня
крім неділь і руских свят
о год. 6-їй пополудни.

Реданція, адміністрація і
експедиція «Руслана» під ч. 9,
ул. Коперника (Ліндога ч. 9.) Ек-
спедиція місцева в Агенції Со-
коловского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише
на попереднє застереженє. —
Рекламації неопечатані вільні
від порта. — Оголошеня зви-
чайні приймають ся по ціні
10 кр. від стрічки, а в «Наді-
сланім» 20 кр. від стрічки. По-
дїки і приватні донесеня по
15 кр. від стрічки.

Сівачі невдоволеня.

(Конець).

Одна з часописий подала в п'ятницю вість з парламентарних кругів, що цісар має прибути в маю до Праги на відкритє нового мосту на Велтаві. Міст сей буде пражска громада на місце старого ланцухового коштом кількох мільонів і се буде одно з найкрасших монументальних діл чеської столиці, в найгарнійшій, найлюднійшій і найбільш оживленій часті міста. Певно, що громада доложить всяких змагань, щоби відкритє сего моста було величавим св'ятком. Завидливі ліберальні дневникарі вітрять вже в тім щось непокоячого і уміють вже оповісти, що з цісарем має також прибути міністер-президент др. Кербер і инші міністри. Віденський дписуватель Pester Lloyd-a додає до того, що в політичних віденських кругах бачать в тім троха більше як формальний акт ласки монарха, що відвідує з нагоди відкритя мосту столицю одного із своїх країв. Тимчасом занепокоєна тим вельми »N. fr. Presse« запевняє, що она засягала відомости в міродайнім місці про мниму цісарську подорож і дізнала ся, що та вість зовсім неправдива. »N. fr. Presse« потроха тим успокоїла ся, бо вже була вельми занепокоєна і була би парламентарним ворохобням сейчас цісарську подорож представила яко »уступку в користь Чехів«. Але мимо того не перстає она каламутити воду і з питомим їй фарисейством вказує на те, що то з минувших сесий нагромадило ся стілько осаду, який викликує невдоволенє!

Недовіре і невдоволенє піддержують з ріжних боків. Дписуватель одного чеського дневника подав вість, що правительство обіцяло Молодочехам деякі економічні а також культурні домаганя сповнити. Очевидно з того вийшло знов велике »занепокоєнє« поміж сівачами невдоволеня. На щастє з урядового боку пояснено сейчас, що слово »культурні« домаганя не означає ніяких ані політичних ані національних уступок. Таким способом знов а час втихомирено сівачів невдоволеня. На всякий однак спосіб є се вельми характеристично, що орган Вольфа показав ся об'єктивнійшим від всіх згаданих сівачів невдоволеня, яких треба як-раз глядіти не в радикально-німецькім таборі. Ostdeutsche Rundschau, обговорюючи вимаганя Чехами інвестиції, висказує ся за їх признанєм, а навіть інвестиції для Праги признає зовсім оправданими. »N. fr. Presse«, що мала звичайно такий тонкий нюх що-до всяких німецько-радикальних змагань, повинна би з того для себе виснувати певну научку. Однак невдоволенє і занепокоєнє в таборі N. fr. Presse et comp., запустило вже так глибоке корінє, що она не може мимо всяких пояснень і заперечень втихомирити ся. Особливо не дає їй спати цісарска подорож, хоч після її інформацій др. Кербер мав говорити деяким послам, що єму нічо о тім невідомо. До того-ж півурядова часопись подає: »Се зовсім безосновне, мов би згоду на програму роботи в радї державній і понеханє обструкції окупилено односторонними політичними і національними уступками. Все те є неправдою. Всі ті дневники, що то безнастанно повтарають, беруть на себе одвічальність за випливаюче з того утрудненє положеня«. А

дальше каже сей дневник: »Коли деякі боязливі дневники тревожать ся вже самою вісттю виринаючої парламентарної більшости, то повинні они се мати на тямці, що нині в Австрії нема що думати вже про майоризованє якогось сторонництва. Коли доси не повело ся на певній підваліні довести до діяльности в радї державній, то з сего не виходить, щоби се мало бути так безнастанно і щоби за се треба було зараз платити якусь ціну, яка знов все звихнула би. Заява дана міністром-президентом в адресовій розправі палати вельмож запобігає всяким таким комбінаціям і побоюваням, а дневники, які мимо того вказують на тайні уклади поза парламентарними кулісами, стають в суперечности з словами, які виключають зовсім таку інтерпретацію«.

Один з ліберальних дневників подає допись одного німецького посла, називаючи її надто оптимістичною. По думці сего посла міністер-президент від самого початку свого урядованя робить компромісову політику. В тім є ціла тайна. Інші державні мужі творили коаліційні міністерства, др. Кербер хотів створити коаліційний парламент. Міністер-президент не признає Чехам нічого, що би нарушало німецькі інтереси і тим обезпечив парламент від повного упадку.

Тимчасом N. W. Tagblatt зібравши всі вісти про »уступки«, питає ся рішучо, чи є яка угода. Коли сего нема, то треба недвозначно заперечити, а коли є, то розумнійше до сего явно признати ся. Відтак питає Tagblatt, що зроблено для приднаня довіря лівіці — хіба те, що проти неї не управляє ся, а сего ще за мало,

малює то пекло сам Шевченко в тій думці, що починає ся словами:

»Якби ви знали, паничі«.

Кріпацтво, заведене на Україні російською управою 1783. р., довело нарід до ще більшої нужди, темноти і нещастности, ніж було поперед. Невесело виглядали тоді люди, сумно села, нужденно хатя селянські. Свою рідну хатину, як один взорець кріпацких хат і терпінь, пережитих в ній, малює нам поет як-раз в згаданій думці. От она:

Як-би ви знали, паничі!
Де люде плачуть живучи,
То ви-б іділій не творили,
Та марне Бога-б не хвалили,
На наші сльози сьміючись.
За-що, не знаю, називають
Хатину в гаї тихим раєм?
Я в хаті мучив ся колись,
Мої там сльози пролились,
Найперші сльози! Я не знаю,
Чи єсть у Бога люте зло,
Щоб у тій хаті не жило?
А хату раєм називають!

Не називаю її раєм
Тій хатиночки у гаї
Над чистим ставом, край села:
Мене там мати повела
І повиваючи сьпівала,
Свою нудоту переливала
В свою дитину; в тім гаю
У тій хатині, у раю,
Я бачив пекло... Там неволя,
Робота тяжкая, — ніколи

І помолитись не дають.
Там матір добрую мою,
Ще молодую, у могилу
Нужда та ираця положила;
Там батько, плачучи за дїтьми,
(А ми малі були і голі)
Не втерпів лихої долі, —
Умер на панщині! — а ми
Розлїзли ся межі людьми,
Мов мишенята. Я до школи, —
Носити воду школярам,
Брати на панщину ходили,
Поки лоби їм погодили;
А сестри!.. сестри! Горе вам,
Мої голубки молодії!
Для кого в сьвітї живете?
Ви в наймах вирости, чужий,
У наймах коси побліють,
У наймах, сестри, й умрете!

Мені аж страшно, як згадаю
Отту хатину край села.
Такий, Боже наш, діла
Ми творимо у нашім раї!
На праведній Твоїй землі
Ми в раї пекло розвели,
А в Тебе другого благаєм,
З братами тихо живемо,
Лиш братами оремо,
І їх сльозами поливаєм.
А може й те ще... Ні, не знаю,
А так здається, сам еси...
(Бо без Твої, Боже, волї
Ми-б не душились в раї голі!)
А може й сам на небеси
Сьмієш ся, батечку, над нами,
Та може радиш ся з панами,
Як править миром?!

Гидота, яку люди довкруга розвели, стоїть

Туземний рай в поетичних творах

Тараса Шевченка.

(Відчит).

Кождому, що познакомлений бодай побіжно з поезією Шевченка, дивно певно видасть ся напись сего варису. Як можна говорити про туземний рай, зображений в творах такого поета, що мав повні причини бути як найбільшим песимістом за свого житя, що натерпів ся від людської злоби лиха богато, що від малого хлопчика до кінця житя бачив пекло, а не рай на землі?! Таж й сам Шевченко був до 24. року житя кріпаком-сиротою з нужденної кріпацкої родини й за ціле своє житє бачив свій нещасний, український народ в як найтяжшій пригнобленю і пониженю. Чи тоді Шевченкови було би понутру зображати туземний рай своїм землякам, чи не виглядало би се на гірку іронію?! Певно, що не інакше. І як взяти на увагу ті численні поеми і думки, в яких зображені Шевченком всі лиха, всі злидні, що їх нарід наш мусів терпіти по неволі від поміщиків і жидів, несправедливої державної управи, то в тих Шевченкових творах таки й є зображенє відраджаюче пекло, а не розкішний рай! Найякійше

треба буде конче щось зробити. Колиж є тайна угода, то прийде ще час відплати.

Се виглядає на явну і рішучу погрозу. Дятого мимо відрядного звороту, який проявив ся в минулім тижні, ми все були тої думки, що не треба надто тим заманювати ся і поклати великих надій на парламентарні успіхи. З другого боку треба і се сказати, що ліберальне дневникарство не все вірно передає думки і змаганя лівіці і багато робить політики на власну руку, як се добре зрозумів свого часу г-р. Тафе. На всякий спосіб було-б цікаво знати, чи вірноконституційна шляхта згоджує ся зовсім з поглядом висказаним в її органі N. W. Tagblatt?!

Ще раз в справі Кос contra Барвіньський.

»Але Кос знає настрій рускої громади і сьпіває під її нуту. Він може стати справді популярним послом. У галицьких Русинів, як звичайно у слабших і кривджених, почутє справедливости є дразливіше і сильніше, як у сильних Поляків. Кривджені усе думають над піметою, хочби та пімета їм не випла в носен. Психологія одиниці, а ще більше широкої громади, тут певна. Як то мило прочитати таку річ про шляхту! Аж лекше на душі стає! Уже нам навіть здає ся, що Кос підшиб ноги шляхті. Се пусте, що та сама шляхта чи сьак чи так з кимсь там зложить правительственну партію зовсім не по нашій думці, — ми маємо вдоволенє, що шляхта дістала по носі і злостить ся. Уже й те штука розлостити єї!

»Так! та поправді що нам з того? Яка дійсна користь з того! Чи правительство по промові Коса вдарить ся кулаком у чоло і здивоване скаже собі: »Дивись! дивись! а ми зі шляхтою держимо вже трицять кілька років! Треба завернути вісьта!« Де там! Прогуде промова, як гомін у горах; відібє ся ще тут і там о яку скелю і затихне. І нам крім того вдоволеня, що можемо сю промову читати внукам і правнукам, оо не може бути сконфіскована, нічого не лишить ся.

»Наша галицько-руска душа все хитає ся поміж двома питаннями: На одно має дати відповідь ворог тим способом, що має щезнути, чого ми єму жичимо від серця; на друге маємо дати відповідь ми самі своєю роботою над народом. І от диво: там, де ми заговоримо про ворога, зараз поділимо ся, відречемо ся Барвіньського і ще кого иньшого; тамже, де ми пра-

цюємо над народом або для єго інтелігенції, ми чудесно сходимо ся разом. Сей робить то, другий иньше, до чого котрий здав ся, і один уважає роботу другого потрібною.

»Нова ера, новий курс, консолідація, розрив і знову консолідація, всякі політичні сварки, напружені міжпартійні відносини, ненависть, безчещенє і т. п. все виходило з відносин до ворогів, а не з відносин наших до народу. В народовських товариствах, касах, читальнях і т. п. сходили ся і сходять ся ріжнородні політичні елементи і працюють згідно і спільно, обурюючись на всякий обяв незгоди. Справа наших політичних відносин до ворога (тай то не до кожного) служить доси у нас основою для оцінки характеру Русина, єго — так сказати-б — значіня у громадї; сама-ж робота у громадї, хоч лучила всіх, далеко не робила і не робить у нас Русина таким популярним. Отут то і є слабкий пункт у рускій поетичній душї. Сьпівали ми про неволю довгі-довгі столїтя, зломані, прибиті, безсильні; і тепер нам ще любо клясти Турка-бісурмевина, хоч той Турок зі свого боку мав таку саму рацию, як ми мали, коли палили єго Синопу і Трапезунт. Ще нам незвичайно трудно взяти ся наново до такої організації, щоби ніякого Турка не бояти ся. Нам усе здає ся, що перше Турок мусить пропасти, а потім ми заложимо собі свою нову Січ; перше польска шляхта мусить вигинути до ноги, а потім ми відітхнемо і віджиємо. Ба! а як та шляхта не хоче гинути?

»Поки она не пропала і поки ми не маємо сили єї зівечити, поти все будуть у нас люди, що одні будуть єї лаяти; а третї просьвітою напроу зроблять таки найбільше і они то з часом колись пізнійше зломлять силу ворога.

»Не треба поклати ся на настрій рускої публіки в Галичинї. Та нещасна публіка протягом остатних десятих лїт пережила в політиці такі ріжні залицяня, таку любов і ненависть, що не може вийти з похміля і втихомирити ся. Своєю промовою може Кос подобати ся Русинам, — она й не шкідлива нікому, ані шляхті ані нам, она каже навіть багато правди, — але який результат єї? Популярність для поета і більш нічого. Ні! правда, більша ненависть у шляхти до нас — отсе реальний здобуток. Адже та шляхта вкупі з правительством не ухвалить сама на себе і на Барвіньського за суду смерти. І Барвіньський на свою політику має аргументи, приняті у політичнім сьвітї.

»Ceterum censeo: досить нам того гулюканя і тровленя своїх людей для дешевої популярности у рускої громади. Починати свою політичну кар'єру від того, що під лад публіци обкидує ся політичного противника болотом, —

се не лицює поважному послови. Нам добрий і Барвіньський, добрий і Кос, коли що доброго зроблять; а холодійшим людям зломїж нас зовсім се не імпонує, коли два рускі послї посварять ся з собою в парламентї. Се є gaudium для улиці, але не для поважних людей.

»Ми вже, в Галичинї, починаємо мати по троха розумінє для такої роботи, як у товариствї Шевченка, Дністрі, Просьвітї, ріжних касах, читальнях і т. п. Я маю надїю, що коли таке розумінє роботи возьме верх у загалу, тоді всякі Коси будуть для нас звичайними воробцями-
(Дальше буде).

З державної ради.

На початку вчерашного засіданя, яке зачало ся о 1/2 6 год., пос. Брзорад звернув ся до президента зі своєю інтерпеляцією в справї невімецьких інтерпеляцій, а відтак пос. Дашиньський жалує ся, що з причини короткости засідань менші сторонництва зовсім не приходять до голосу і просить президента, щоби на зібраню провідників клубів полагодив сю справу на вдоволяючий спосіб. Президент прирікає вчинити се. Пос. Дашиньський жадає ще вибору конституційної комісії з 48 членів, яка мала би розглянути всі цїсарскі розпорядженя на підставі §. 14., а також внесене Кайзера що-до знесеня сего параграфу. Палата ухвалила вибрати комісію на нинїшнім засіданю.

З дневного порядку приступлено до другого читаня закона про контингент рекрута, а перший заняв голос Молодочех пос. Форзт против предложеня. Бєсїдник доказує, що теперїше парламентарне пересиленє є початком неуникненого конституційного пересиленя. Для Австрії є лише двї засади правліня: абсолютизм або федералїзм. Належить тепер навязати до р. 1848. і при співучастї народів побудувати нову будівлю конституції. На таких підвалинах держава буде вічно тревати, а на дорозї між Берліном а Віднем Чехи становлять вал, в якого оборонї витревають до послїдного віддиху. (Опласки Славян).

Нїмецько-поступовий пос. Скедль заявляє ся за централїзмом в Австрії і обговорює відтак ріжні бажаня Буковини. Пос. Удрзаль жалує ся на покривдженє чєскої мови в армії і підносить користи народної команди, вказуючи на війну з р. 1866. Відтак пос. Пастор жадає винагороди за підводи і кватерунки, дволїтної служби військової, урльопованя на час живих хлопских синів, похвалює заповіджену регуляцію військових таке та витикає недостаточну

в великім контрасті до тої красоти, яку Бог на землі сотворив. Она, а особливо вітчизна поета так чудно гарна, що можна би її сьміло назвати справдішним раєм:

Бо дивись:
Он гай зелений похилився,
А он зза гаю виглядає
Ставок, неначе полотно,
А верби геть по-над ставом
Тихесенько собі купають
Зелені віти... Правда рай?!
А подиви ся, та спитай,
Що там творитьца у тім раю?!...
Звичайно радієть, та хвала,
Тобі єдиному сьвятому,
За дивний Твої дїла!...
Оттвм-бо й ба!... Хвала нікому,
А кров та сльози, та хула,
Хула всьому!... Ні! ні! нічого
Нема сьвятого на землі!
Менї здаєтця, що й самого
Тебе люди прокляли!

1850. р. (II, стор. 69—71).

То, що Шевченко говорить в тій думці про свою родинну хату та свою родину, дасть розтягнути ся мало-що не на всіх кріпаків українських. Кожному з земляків лучило ся вже нераз бачити портрет родинної Шевченкової хати. Оттакі були всі они, ті хати кріпацкі, а в них панував той земний рай, який Шевченко зображає в перечитаній його думці.

І не могло бути інакше, наколи Шевченко от як описує людей і хороше колись козацке село:

Аж страх погано
У тім хорошому селї:
Чорнійше чорної землі

Блукать люди; повсихали
Сади зелені; погнили
Біленькі хати, повалялись;
Стави буряном поросли.
Село неначе погоріло,
Неначе люди подуріли,
Німі на панщину ідуть
І діточок своїх ведуть...

І не в однім от-тім селї,
А скрізь на славній Україні
Людей у ярма запрягли
Пани лукаві... Гинуть, гинуть
У ярмах лицарські сини...

(II, 28—29).

А до глубини потрясає людску душу картина того земного раю, який кілько сьмілими почерками намалював поет в поемї »Сон«.

Коли там душа поетова плаче і сумує над людским горем, то поет питає єї:

Душе моя!
Чого-ж ти сумуєш?
Душе моя убогая!
Чого марно плачеш?
Чого тобі шкода?

А она:

Хиба ти не бачиш?
Хиба ти не чуєш людського плачу?
То глянь, подиви ся! — а я полечу
Високо — високо! за синї хмари.
Немає там власті, немає там кари,
Там сьміху людського і плачу не чує.
Он глянь! — у тім раю, що ти покидаєш,
Латану свитину з калки здіймають —
З шкурою здіймають, бо нічим обути
Панят недорослих. А он розпинають
Вдову за подушне, а сина кують,

Єдиного сина, єдину дитину,
Єдину надїю в військо отдають,
Бо його, бач, прохи... А он-де, — під тином
Олухла дитина голодная мре,
А мати пшеницю на панщинї жне.

(I, 201).

Який там рай, де

... очі не бачать
Ні тихої хатиночки
В забутому краю,
Ні тихої долиночки,
Ні темного гаю;
Ні дівчини молодої
Й малої дитини
Я не бачу щасливої...
Все плаче, все гине!
І рад-би я сховати ся,
Але де? — не знаю.
Скрізь неправда, де не гляну,
Скрізь Господа лають!...
Серце вяне, засихає,
Замерзають сльози.

(I, 268—9).

Та поет наш не дивує ся тому невідрадному станову своєї вітчизни. Бож від соток лїт тую єго вітчизну мучило так много, премного ворогів. Та муки в минулости видають ся єму менше страшні, ніж ті сучасні терпїня, що їх Україна мусить зносити зза кріпацтва.

Мій краю прекрасний, розкошний, багатий!
Хто тебе не мучив?... Якби розказать
Про якого-небудь одного магната
Історію-правду, то перелякать
Саме-б пекло можно, а Данта старого
Полупанком нашим можно здивувать.

(II, 98).

І так поет, видячи на своїй землі пекло

скільки військових душастирів, а вінці жадає закау поєдників і заявляє, що польске Ко-ло буде голосувати за предложенем.

Пос. Кайзер заявляє, що его сторонни-цтво допустило закон про контингент рекрута на перше місце дневного порядку, бо жае парламентарної праці, та вину застою єї спихає на Чехів. Бесідник виступає против міністра краєвої оборони і війни в kwestії уживаня §. 14. та виношеня ся військової адміністрації понад всі права парламенту. Бесідник виступає рішучо против становиска міністра війни в kwestії сто-варшеня військових пенсіоністів та вносить ряд дотичних резолюцій, які найшли достаточне підперте в палаті. Пос. Кайзер заявив, що его сторонництво лише для демонстрації против міністра війни буде голосувати против предло-женя.

Пос. Козловский назначає династичне становиско польского Кола, яке назначає ся дбанем про милітарну силу держави. Але і вій-скова адміністрація винна дбати про вдоволеня населеня. В сій цілі бесідник жае урльопова-ня рільників на час живя, нової організації ін-тендантури і справедливого розділюваня достав для війська, обговорює справу демолацийних ре-версів, реформу карної процедури військової та розширене прав судів чести так, чтобы запобі-гали повдякам. Вінці домагає ся бесідник караня всякого надужитя оружя, частійшого відвідуваня церкви та пошанованя народних чувств і бесіди, та заперивши, що не мав на-міру критикувати військоку адміністрацію, а вказав лише дорогу для усуненя невгоди межі цивільним населенем, а військовою — зая-вляє вінці, що его сторонництво хоче армію задержати сильною і зрілою для єї задач: ter-ror belli — deus pacis!

На сїм перервано дискусію і слідуюче за-сіданє назвачено на нині о год. 11. перед по-луднем.

Між «вливами» відчитано на вчерашнім за-сіданю внесенє пос. Барвіньского і товари-шів в справі будови вузко-шляхової залізничї зі Львова до Камінки струмислової, Радехова і Сто-янова, та внесенє пос. Меруновича і тов. в справі зміни закона про заробкові і госпо-дарскі товариства.

Н О В І Н К И.

— **Календар.** В середу: гр.-кат. Василя Існв., Нестора; рим.-кат. Кристини. — В че-твр: гр.-кат. Евдокиї муч.; рим.-кат. Матильди.

— **Тарасові обходи.** Концерт в Дрогобичі, який мав відбути ся в неділю дня 17. с. м., відложе-но на понеділок дня 18. с. м. Початок о 7 1/2 год. вечером.

отже не могучи на світі раю найти, має намір пошукати его на краю світа.

Лети-ж, моя думо, моя люта муко!
Забери з собою всі лиха, всі зла,
Своє товариство; ти з ними росла,
Ти з ними кохалась; їх тяжкі руки
Тебе повивали; бери-ж їх, лети,
Та по всьому небу орду розпусти!
Нехай чорніє, червоніє
Полумям повіє,
Нехай знову рига змія
Трупом землю криє.
А без тебе я де-небудь
Серце заховаю.
А тимчасом пошукаю
На край світа раю!

(I, 202).

За того тяжкого лихолітя сумну-невесе-лу фізіономію має его вітчизна. Гробово-мертвий супокій, якась німа неподвижність запанувала у тім, колись веселім, краю, де всьо жило, ру-шалося, сьпівало. Німе жите українского наро-да навіть за дня привітати-б хіба треба до неподвижного спочинку нічого, коли то люди по денних трудах відпочивають:

Спочивають добрі люде;
Що кого втомило:
Кого — щастє, кого — сльози,
Все нічка покрила.

(I, 66).

Таки так! Темна ніч оповила тоді справді наше народне жите. І колиж мало зійти сонце, коли розбудити народ до нового, завтрішного жита?

(Дальше буде).

— **3 руских товариств.** Загальні збори тов. «Руский Народний Дім» в Калуші відбудуть ся дня 18. с. м. в сали готелю Ландсмана. Дневний порядок: 1) Відкрите зборів і вибір президиї на час зборів. 2) Відчитанє протоколу з остатних загальних зборів. 3) Справозданє уступающего видлу. 4) Вибір председателя, нового видлу і ревизійної комісії на 1901. р. 5) Внесеня членів. Початок зборів о 1. год. пополудни.

Загальні збори тов. «Шкільна Поміч» в Коломиї відбудуть ся в суботу дня 16. с. м. о 7. год. вечером в комнатах тов. «Родина».

— **3 Київ.** Дня 25. ст. ст. (10. н. ст.) марця в 40-ві роковини смерти Тараса Г. Шевченка, в Софійській катедральній церкві, о 12. години впо-лудне відправлено панахиду за уюкій душі ве-ликого генія Русь-України.

— **«Дяло» прозірло** — бо помістило ось яку допись з Комарна про відбугі там довірочні збо-ри: «Явило ся запрошених звиш 70 осіб. Було се найчілнійше наше міщанство і селяньство з цілого повіта. Повітова організація національно-демократичної партії здавала справу в цілоріч-ної роботи. В дискусії над сим виступали селя-не і міщане з тяжкими докорами сьвященікам-москвофілам, що они нічого доброго не роблять, розбивають і так слабосильний повіт, тям ширять деморалізацію межі народом, а безтакт-ним очернюванем сьвященіків народолобців підкопують повагу всего духовенства. Присутні сьвященіки мусїли звертати увагу бесідників, що з поведеня кількох одиниць годі винувати всіх сьвященіків: нехай не говорять, що сьвя-щеніки винні нашому розбитю, що духовенство ділає на шкоду селяньства та руско-народної справи, але вже остаточно нехай вказують на одиниці, котрим би такий закид можна зробити. Колиж прийшла справа виборів до сойму, то селяне виступили з жаданем, чтобы на москво-філів не оглядати ся. Москвофіли (сьвященіки) зрадили руску і хлопску справу при послїдних виборах до сойму; они то поставили на канди-дата і агітували за д-ром Яклінським, они всі-ми способами поборювали свого чоловіка, селя-нина Дякова; они при виборах баденівских пі пальцем не кивнули за народним руским канди-датом; з їх причини ми так погано перенали при виборах до ради повітової; оо. москвофіли погано агітували против о. Онїшкевича, которого селяне ставили кандидатом при доповняючих виборах до ради повітової в 1899. р., і через їх агітацію вишов старостинський псар; так са-мо агітували москвофіли (як оо. Матковский, Заяць, Гумецкий, Стецев, Каламунецкий) при послїдних виборах до ради державної против о. Зубрицкого; они викликали загальне обуренє против себе, коли на публичних місцях в Руд-ках прозивали і безчестили сьвященіків-наро-довців. Селяне добре уважають, хто щиро захо-дить ся коло просвіти народа, хто стає в обо-роні покривджених мас народних, а хто прятє-лює з такими Яклінськими, Троянами, визискує нарід і хоче его в темноті утримати. Дятого присутні сьвященіки мусїли представити важ-ність хвилі, велику можливість вибору руского народного посла в повіті Рудецьким при спільнім діланю.» — Але не прозірлі обаламучені політи-кою «Дял-а» рудецкі «націонал-демократи», бо остаточно на з'їзді ухвалено: «З'їзд народний в повіті рудецьким уповажняє свою організацію повітову увійти в переговори з москвофілскою партією тутешного повіту, чтобы взаїмними уступствами допровадити до спільного діланя при сегорічних виборах до сойму краєвого». Селя-не уважають се за *послїдню пробу і послїдний крок* свого прихильного поступованя супротив тутешних москвофілів. Потїшаючим обявом бу-ло, що число сьвідомих селян зростає, що вже самі забирають голос в справах політичних». Скілько то вже було сих «послїдних проб і по-слїдних кроків... а скілько ще буде?»

— **Про поворот п-ни Саломей** до Варшави, та єї перший виступ в Монюшковій «Графинї» пи-шуть до Gazet-i lwowsk-oi: Дїва, пращана в Пе-тербурзі розриванєм на памятку китиці, яку ма-ла в руках на концертї, витана в Вильні повста-нем цілої салї прибула до нас в золотім гуморі і єї голос звенів, як золото. «Великий Театр» був переповернений по береги, і так виключно о-божателями знаменитої артистки, що торже-ственная тишина панувала до хвилі єї в ходу (в «Графинї», п-на Крушельницка виступає аж в другім актї. — Ред.). При єї появі амфітеатр прийняв п-ну Саломею громом невмовкаючих о-плесків, кошами цьвітів, неустаючим дощем зі-ля і кільканайцятма більшими китицями з льож. Парадиз був зайнятий студентами — не огидною, жидівскою клякою, яка звикла ви-зискувати лихих акторів і бісовати фальшиві ноты. А п-на Крушельницка ніколи не платить — навіть підлецуванем за овації, не терпить бісованя, уважаючи его некорисним для арти-стичної цілости виконаня, однак нераз, хотяї неохотно — мусить потурати нашій настїйчиво-сті. І нині так було. Відмовила повтореня пре-гарної нової кадєнції, якою нас обдарила в 2-ім актї, відмовила повтореня першої ариї 3-го ак-ту, вінці зворушена одушевленем загалу, по-вторила бравурово-драматичну арию: «Збудити

ся зі злудних снів» — і то з чудеснійшим роз-звиненем кольосального голосу, чим за першим разом. Єї постать в «Графинї», особливо в грець-кім костюмі 2-го акту, є просто чаруючою — але що-до мене особисто, волю єї стократ в ролях, увидатнюючих назріванні прикмети єї сьпі-ву, єї музич ого артизму, єї предивної субтель-ности в витїнюваню труднійших ріль, як Галь-ка, Джіоконда, Таціана, ба навіть Ліза в Пікової Дами, в б. відслві над Невюю, якої шльоханє, без уїми для чистої, повної, протяглої, найви-шої ноти, є гідне сего, що традиція нам гово-рить про Малїбран.

— **Невдячна молодїж!** Прослезив ся «Галїча-нін», що молодїж рускої гімназії у Львові, яка містить ся в «Народном Домі», не уміє пошану-вати «убїджений кацапов». Справа була така: На дверях «Народного Дому» приліплєно картки з оголошенем вільних мешкань в будинку. Хтось написав на одній картці: «Кацапа прокляті», а на другій: «o! кацапа!». «Галїчанин» підозриває о се учеників гімназії і дорікає їм, що они нев-дячні за ті щєдрі благодати, якими «Народний Дом» обєнває гімназійну молодїж: «Народний Дом» удержує для молодїжї три бурси, роздає стипендії, «пасобя» і — посилає тих учеників до німецької гімназії! Таку полеміку завів ре-портер «Галїчанин» з автором написий на мурі каменїці. Нехай же ще потрудить ся у сей закуток «Народного Дому», де то такі анонімні автори складають свої перші прїбкы самостій-них гадок крейдою на мурі... може і там найде «Галїчанин» предмет для полеміки.

— **Каси львівского магістрату** шконтрують аж три комісії: В президії шконтруюча комісія, вибрана міскою радою; в санітарнім відділі ко-місія з краєвого видлу, а делегат краєвої ди-рекції скарбу переглядає всі акти, чи они від-повідно остемплявані.

— **Телефони.** В Галичині є 21 телефонїчних стацій: Львів (697 абонентів), Краків (448 аб.), Тернопіль (50 аб.), Перемишль (42 аб.), Стани-славів (41 аб.), Коломия (34 аб.), Дрогобич (31 аб.), Ряшів (23 аб.), Ярослав (18 аб.), Борислав (18 аб.), Східниця (17 аб.), Законанє (16 аб.), Ясло (10 аб.), Стрий (9 аб.), Сняок (5 аб.), Гор-лиця (4 аб.), Загіряни (3 аб.), Тарнів (2 аб.), Ніско (2 аб.), Бориничі (2 аб.) і Переворск (2 аб.).

— **Чех з Нїмцем,** оба посла до ради держав-ної, зійшли ся оподї у Відні при скляччї. Хитрий Чех по другій бомбі питає Нїмця: Скажи менї, що вам обїцало правительство, а-бсьєте тихо сидїли? — Сейчас, але вперед ска-жи ти менї, що вам обїцано, каже Нїмець. — Нам, відповів Чех, прирекло правительство, що не додержить того, що вам обїцало.

— **Мід яко лїя проти віспи.** L'Union agricole до-носить, що найліпшим средством проти віспи є пчілна патока, розпущена водою. Від меду спадає горячка і цезають боляки.

— **Дрібні вісти.** Стан здоровля російского мі-ністра погіршив ся, горячка змогла ся до 38.5°.

— **Населєнє Нїмеччини** збільшило ся за послї-дних 10 лїт о 4,065.113 душ і виносить тепер 56,345.014 душ. — Австро-угорский консулат в Варшаві пошукує спадкоємницю майна по бл. п. Зуванї Курилович. Майно виносить 150.000 зр., а спадкоємницею є Михайлина Андрашек, яка перед 24 літми виїмігрувала до Росії. — У Львові пропала 11-літня дївчинка Маріяна Ри-сяківна, дочка зарїбниці. — Доповняючий вибір двох членів повітової ради в Боршевї зі сїль-ских громад відбуде ся дня 18. с. м., а двох членів з більшої послїости дня 22. с. м. — В Ра-димні (коло Львова) в ночі з 9. на 10. с. м. згорїло 11 домів. Причина пожежї неввісна. — Будинок для дирекції державних дїбр і лісів стане у Львові при ул. Чарнецького, в тім місці, де тепер находить ся огнева сторожа.

— **Гумористичний кутки.**
3 гадок самотного.

Я хтів би стати рікою, що плескаючи, гра-єсь своїми філями... — Тїшитесь філями свого духа без журби, що по тобї плавають кораблі, а в тобї безліч істот.

І вири та скрути я хотїв би мати, чтобы мої води добре перемїшались. Менї-ж не спїшить ся до ціли.

Вода не має ціли, а пливе і пливе безна-станно... І я не маю ціли, а пливу, бо маю силу.

Моя сила пхає мене, як филї, ріки. І я не-су з собою поживу для рыб. Тількож не обер-тайте ся хвостами до мене — чуєте рыбї! Бо лише тоді буде вам з мене користь, коли мете-плисти проти моєї струї з бистрими очима, з роззявленим ротом.

Я хотїв би, чтобы мого дна не дослїдило людске око, як в глубокий водї. Не тому, що брудна вода, а тому, що глубока.

І забрукати свої води хочу уміти і хочу мати спроможність виступити з берегів і заля-ти їх — бо сего потребує моя сила.

Холодїть своє горяче тіло, полоскайте білі

члени річною водою, коли вам се приємно — на теж вона і є. Але і справте лодку ратунку, поселяючись над нею.

А коли зима зацінить природу і ріку накриє ледовим покривалом, то всеж вона беззастановно котить свої філії. Рубай полонку в офіційним, зимовим кожусі, а добереш ся до цілющої води.

— Розвязка Льюгогіфа: ко-с-ар.

Посмертна оповістка.

О. Корнило Яворский, парох в Лимній коло Турки, упокоїв ся в 58. році життя, а в 31. р. священства. В. е. п.!

Телеграми.

Відень, 12. марця. На нинішнім засіданні палати послів відбуває ся дальше читане закону про контингент рекрутів.

Відень, 12. марця. Цесар відїхав вчора до Монахова в товаристві генерального ад'ютанта

гр. Паара. На торжествах 80. роковин князя-регента Леопольда забавить цесар 2 дни.

Відень, 12. марця. Презес польского «Кола» Аполінарій Яворский одержав високе відзначення від цесаря: великий хрест ордена Леопольда.

Відень, 12. марця. В справі удержавлення тішиньської, польской гімназії була вчора у д-ра Кербера депутация польского «Кола». Президент міністрів просив о кілька днів проволочки для остаточного порішення справи.

Відень, 12. марця. N. W. Tagbl. доносить, що крім економічних концесій одержать Чехи також культуральні здобутки від правительства, як будова чешкой політехніки в Берні моравским і будови инших будинків та шкільних заведень в Чехах.

Берлин, 12. марця. З Москви доносять дивні розривів університетских студентів. Они демонстрували, несучи прапори з написами: «Проч з солдатскою!» «Дайте нам свободу вітचितів!» і т. и. Арештовано багато студентів.

Мадрид, 12. марця. Як доносить з Мавлен, прийшло там до біятики між робітниками а

працьодавцями. Дої особи згниули від побоїв, а багато, між ними і бурмістр, в ранні. Страйкуючі підпалили дві фабрики і перервали телеграфічні драти.

Льондон, 12. марця. До Timesa доносять з Шангаю з доброго жерела, що Росія повідомило китайске правительство, що відступить від манджурской умови і поставить твердіші услівя, коли Китай не підпише сейчас існуючої умови. Літунгчан заявив, що всякий опір є неможливим.

Блемфонтен, 12. марця. Після послідних вістий Девет посуває ся в північно-західнім напрямі, щоби перебраться ся через залізничий шлях на захід. Тепер находить ся Девет імовірно в околиці Кронштату.

Льондон, 12. марця. Англійске правительство вислало телеграфічно Кітшенерови остаточні услівя зі сторони Англій. Відповідь Боти ще не є звісною. Англія домагає ся безусловного підданя ся.

COLOSSEUM Ernesta Thorna,

у Львові, в пасажи „ГЕРМАНА“ ул. Сонішна.

Програма від 1. до 15. марта 1901.

При співучасті військової музики 80 п. п.

Найновіші сензації.

1. Manuela і Rudesindo Roche зі своїми 12 сибирійскими вовками, випроваджені в центральній клітці. 2. Трупа Manello-Marnitz, акробати на голові на кружляючій ся глобі. 3. The Auer's, парискі шматарі, новіть нігде не бачена. 4. The Trilby's, шалений терцет. 5. Franzis Gerard, незрівняний і ніким не перевищений еквілібрист. 6. Сестри Norana зі своїми какаду-папугаями, 50 птиць, арами та голубами. 7. Edgar Jones, найкомічнійший зі всіх мурийских ексцентриків. 8. Rudno Ingar, 9. The Marius, комічно-ексцентричний акт на реку. 10. 3 Golondrinas, народні танці. 11. Loba Franke, субретка. — Початок о 8. год. вечером.

Що дня велике представлення. В неділю і свята два представлення. Що п'ятвиці High Life представлення. Білети вчаснійше можна замовляти і набути в конторі Пільона, при ул. Кароля Людвика у Львові.

Colosseum огріте 12 газовими печами.

— РІК ЗАСНОВАНЯ 1892. —

Товариство взаїмних обезпечень

„ДНІСТЕР“

Львів, ринок ч. 10. (дім «Просьвіти»).

одиноке руске товариство асекураційне, обезпечєє будинки і всі предмети движимі против огневих шкід.

«Дністер» припоручил Пресвящ. Ординарїяті Всєч. Духовенству і вірним всіх трєх Епархій.

Фонди гваранційні «Дністра» з днем 31. грудня 1900.

Фонд резервовий	311.540	кор.	11	сот.	} разом 520.406 кор. 65. сот.
Резерва премій	171.942	„	—	„	
Резерва спеціальна	6.000	„	—	„	
Фонд емеритальний	80.924	„	64	„	

Тарифи «Дністра» умірковані. Надвїзжка річна розділяє ся між членів в формі зворотів. За рік 1900 дістають члени 8% звороту в премії.

«Дністер» виплатив до 31. грудня 1900. відшкодовань 2,120.834 кор. Шкоди ліквідують ся безпроволочно в присутності Делегата і 2 членів.

Поліси «Дністра» приймають при позичках гіпотєчних: Банк краєвий і Каса ощадности у Львові, Коломні, Самборі, Долині, Снятині, Городенці, Терєбовлях, Заліщиках, Городку і Богородчанах.

НА ЖИТЕ треба обезпечитись тільки через «Дністер» в Товаристві взаїмних обезпеч. в Кракові; в таких обезпечень через «Дністер» іде часть провізії на рускі публичні добродійні цілі; поліси і квиті видає Краківске Товариство рускі.

«Дністер» пошукує спосібних агентів, особливо свєля господарів в окрєстностях, де ще нема близько агенцій «Дністра». Агенти заробили вже 274.984 кор. провізії.

Зголошеня о агенції треба вносити до Дирекції у Львові.

Селяне! убійайте ся тільки о агенції «Дністра»

ВІД ОГНЮ ОБЕЗПЕЧАЙТЕ СЯ ТІЛЬКО В «ДНІСТРІ».

НА ЖИТЕ ОБЕЗПЕЧАЙТЕ СЯ ТІЛЬКО ЧЕРЕЗ «ДНІСТЕР».

Розклад поїздів залізничних обовязуючий від 1-го мая 1900.

(Прїїзд і відїзд поданий цієлє часу середно-європейского).

Попід		Поїзд		
посп.	особ.	посп.	особ.	
приходить о годині		відходить о годині		
до Львова		зі Львова		
6:10	з Кракова, Берліна, Варшави, Відня	6:25	до Лавочного (Мункача, Пешту) Борислава	
6:20	з Чернівців (Іцкан, Галацу), Станіславова	6:30	до Підволочиск (Київа) Бродів дв. головний	
6:46	з Брухович, щод. від 13. мая до 16. вер. вк	6:43	„ „ „ „ дв. Підзамче	
7:45	з Янова	6:55	до Станіславова, Підвисокого, Потутор	
7:40	з Тернополя, Бродів на дв. Підзамче	8:30	8:40	до Кривої (Відня, Варшави), Стружа
8:00	на дв. головний	9:00	до Скольного, до Лавочного (1. лип. до 15. вер.	
8:05	з Лавочного (Пешту) Калуша, Стрия	9:15	до Янова	
8:15	з Сокаля, Рави руской	9:25	до Підволочиск, Бродів, Гусятина дв. Підз.	
8:50	з Кракова, Відня, Варшави, Пешту ч. Пер.	9:42	„ „ „ „ дв. гол.	
11:45	з Ябослава і Любачова	2:55	9:55	до Чернівців, Станіславова
11:55	зі Станіславова (Кересмезе, Потутор)	10:20	до Сокаля, Белзця, Рави руской і Любачова	
12:55	з Янова	1:25	до Янова від 1. мая до 15. вересня в неділі і свята	
1:15	зі Скольного, Стрия, а з Лавочного від 1. черв. до 15. вер.	2:15	до Брухович від 13. мая до 15. вересня в неділі і свята	
3:14	з Брухович (13. мая до 16. вер. в нед. і св.	3:05	до Стрия, Скольного від 1. мая до 30. вер.	
3:17	з Підволочиск (Київа) Бродів на дв. Підз.	3:15	до Янова щоденно від 13. мая до 16. вер.	
2:20	5:40	3:26	до Брухович щод. від 1. мая до 16. вер.	
2:35	5:45	3:30	до Рашева, Хирова, Любачова	
1:45	5:55			
	6:00			
	з Кракова			
	з Чернівців, Іцкан			
	з Сокаля, Белзця і Любачова			
Ніч				
7:24	з Брухович (13. мая до 16. вер. в нед. і св.)	6:10	до Станіславова	
8:28	з Янова (від 1. мая до 15. вер. в нед. і св.)	6:13	до Янова від 1. мая до 15. вер. т. в дні б.	
8:50	з Брухович від 13. мая до 16. вересня щод.		а від 16. вер. до 30. марта 1901 щоденно	
9:23	з Янова щоденно від 1. мая до 15. вер.	12:40	до Кракова (Відня, Берліна, Варшави)	
		6:50	до Лавочного (Мункача, Пешту) Калуша	
8:40	9:45	7:10	до Тернополя дворець головний	
2:31	з Кракова (Відня, Берліна), Ясла, Розвадова	7:33	дворець Підзамче	
12:20	з Чернівців, Бухарешту, Гусятина, Потутор	7:25	до Сокаля і Рави руской	
10:00	з Лавочного (Пешту) Хирова	7:48	до Брухович (13. мая до 16. в. р. в нед. і св.)	
10:15	з Підволочиск (Київа), Бродів на дв. Підз.	9:12	до Янова від 1. мая до 15. вересня	
10:12	„ „ „ „ на дв. голов.	10:40	до Чернівців і Іцкан	
10:30	зі Стрия, зі Скольного від 1. мая до 30. вер.	10:50	до Кракова, Відня, Варшави	
12:05	з Підволочиск на дворець Підзамче	11:00	до Підволочиск, Бродів дв. голов. й	
3:12	на дворець головний	11:25	„ „ „ „ дв. Підз.	
3:35		4:15	до Кракова, Відня, Берліна, Самбора	
		4:45	до Брухович від 13. мая до 17. вер. щод.	

ЗАМІТКА: Години нічна числїть ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано. Час середно-європейскїй рїзняєт ся від часу львівского о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейского = 12 год. 36 мін. часу львівского. — Бюро інформаційне п. к. залізниць держ. (Львів, ул. Краківских ч. 5) удїляє повсьєнь в справахже званє чих, продає білєти всякого рода і розклади зди.

Товариство взаїмного кредиту „Дністер“

стоваришенє зарєєстрованє в обмеженою порукою

Львів, ринок ч. 10. (дім «Просьвіти»)

приймає вкладни до опроцентования на 4%. Позички удїляють ся членам за сплатою 5 1/2% і 1% додатку на кошти адміністрації, почавши від 200 корон і висше, до половини вартости гіпотєки на сплату в ратах до 10 літ.

Позички над 500 корон мусять бути інтабульовані, а до 500 кор., або інтабульовані, або з порукою 2 ручителів відповідних.

Священники не посїдаючі гіпотєки мусять крім поруки 2 ручителів предложити полісу житєву; обезпечитись на житє треба тільки через «Дністер» в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові.

Удїл членський виносить 50 кор. вписове 2 кор.

Членом бути може тільки член обезпечений в «Дністрі».

З днем 31. грудня 1900 стан:

число членів	1857
фонд резервовий	6919 кор. 46 сот
вплачені удїли	73087 „ — „
вкладки щадничі	806803 „ — „
удїлені позички	763737 „ — „
касовий оборот в 1900 році	2424157 „ — „

Інформації до позичок удїляє Дирекція листовно або агенти Товариства взаїмних обезпечень «Дністер».